

Elmias konsert- och kongresshus invigs.

Moderaten Carl Bildt väljs till statsminister. I Jönköping blir Rosenlundsbadet inomhusbad – det gamla badhuset på Öster rivs. Smålands Folkblad läggs ned – den tredje dagliga tidningen i Jönköping att försvinna efter Smålandsbygdens Tidning och Smålands Allehanda. Med internet kommer så småningom kommunikationen i världen att i grunden förändras

TV4 startar. Sedan några år utmanas dock SVT av TV3 som sänds via kabel. Numera kryllar det av tv-kanaler. Lokala popgruppen The Cardigans bildas.

1990

Vätterhem omvandlas från stiftelse till aktiebolag. Samma år tar man över Strandängen vid Vätterns västra strand från kommunen (som i sin tur köpt det från Landstinget). I köpet ingår också en kyrka – Cecilia kapellet. Numera andligt hem för den rumänsk-ortodoxa församlingen. I lantliga Ödestugu byggs ett antal lägenheter. Kommunledningen ville även ha allmännyttiga bostäder i Järsnäs – men av dessa planer blev det inget. På Råslätts invigs ett motorgarage – P7:an – efter att bland annat fått statligt stöd. Det drivs ideellt av motorintresserade. Vätterhem bedriver sedan ett par år lokala tv-sändningar via kabel. Nu blir det ett lokalt Bingolotto med radioprofilen Pelle Nyquist.

1991

Kvarteret mellan Klostergatan och Västra torget börjar byggas. Hyresgästföreningens tidning Vår Bostad utser Vätterhem till landets bästa bostadsbolag. Liknande utmärkelser skulle komma. Den gamla Linnefabriken vid Hovrättstorget köps – där blir lokaler för just Hovrätten samt Kamrätten.

1992

Vätterhem börjar bygga på Kålgården. Förutom lägenheter också ett seniorbostadsområde. Fler byggen kommer att följa på Kålgården. Samma år firar företaget sitt halvsekeljubileum, bland annat med folkfest i maj. Byggen på Åsenvägen och vid Östra torget planeras.

1990-TAL: KRIS IGEN

På Östersjön förliser passagerarfärjan Estonia, 852 omkommer varav en majoritet svenskar. Bland de som förölyckas finns medlemmar i en bibelgrupp från Jönköping. Socialdemokraten Ingvar Carlsson bildar åter regering. Och Sverige röstar sig in i EU. Samma år förvandlas Högskolan i Jönköping till en fristående stiftelse (med pengar från de nu upplösta löntagarfonderna). Högskolan - som funnits sedan 1977 - expanderar de kommande åren kraftigt vid Munksjöns västra strand.

Jönköping jublar och fester när HV71 tar sitt första SM-guld. Ytterligare tre har hittills följt. I november lamslås Jönköping av en snöstorm.

Fotoutställningen Ecce Homo, med Jesus i homosexuella miljöer, visas på Kulturhuset under stort rabalder och lockar många tusen besökare.

1993

En första undersökning om hur hyresgästerna i Vätterhem trivs genomförs - runt 100 Österängsbor får personliga besök.

1994

För första gången presenterar företaget en miljöredovisning. Försök med källsortering ska bland annat göras. Idag är det mesta standard och helt naturligt.

1995

Ett trygghetsboende tillsammans med den kristna pensionärsorganisationen RPG planeras vid Västra torget.

1998

Första Råslättsdagen blir succé. Många Jönköpingsbor har bott i staden i hela sitt liv utan att ha besökt Råslätt. Det vill Vätterhem ändra på. Råslättsdagen blir en tradition första lördagen i september varje år. Kända artister - som Robert Wells - lockar med framträdanden. Det ordnas tävlingar och debatter. Fyra år senare följs den av både en Öxnehagadag och en Österängsdag. Vätterhem inleder samarbete med ett tjeckiskt reseföretag, lägenheter på Råslätt och Strandängen blir semesterviste för östeuropeiska turister.

1999

Vätterhem tar över Öxnehagahem med cirka 1500 lägenheter.

1

2

3

4

1. Ståltorpsgatan 13-19 byggt 1993.
2. Halle Persgatan 2-4 byggt 1997.
3. Klostergatan 14 m fl. byggt 1992.
4. Boktryckargatan 24-26 byggt 1997.

1990-TAL: KRIS IGEN NYA HUS I CENTRALA JÖNKÖPING

När årtusendets sista årtionde inleds blir det åter maktskifte: en borgerlig fyrparti-regering tar över. Kristdemokraterna – med Grännasonen Alf Svensson i spetsen – lyckas efter nästan 30 års strävan ta sig in i riksdagen av egen kraft. Med KD gör ännu ett nytt parti följe in i riksdagen: Ny Demokrati under ledning av Bert Karlsson och Ian Wachtmeister och med bland annat invandringskritik på programmet. Men partiet blir kortlivat.

Snart slår krisen till med full kraft. Riksbanken höjer styrräntan till osannolika 500 procent. Mängder med jobb försvinner. Regering och socialdemokrater enas om hårda sparpaket. När S åter kommer till makten fortsätter den tuffa sparpolitiken under ledning av Göran Persson, först som finansminister sedan som regeringschef. Sverige går med i EU.

Friskolor och privat äldreomsorg blir vanligare. Reklamradio tillåts och i Jönköping startar lokala Radio Match.

FREDAGSMYS MED TACOS! Ett nytt ord dyker upp i våra hem: »fredagsmys«. Gärna med tacos – också det nytt. Kaffe latte och sushi kommer. Och i köken blir den smidiga vattenkokaren vanlig. I tv blir kockar storkändisar. Och kokböcker publiceras på löpande band.

Samtidigt rasar krig i gamla Jugoslavien som fallit ihop. Många flyr till Sverige. Vätterhem har plats att ta emot nyanlända och 300 lägenheter blir tillgängliga för asylsökande. Åter har nämligen problem med tomma lägenheter börjat dyka upp. Som mest är 500 lägenheter outhyrda. Det ska ta över tio år innan det blir balans igen. Problemet med outhyrda lägenheter drabbar inte centrala Jönköping. Under decenniet satsar företaget – man är inte längre en stiftelse – på ett antal centrala nybyggen.

KÄRLEK OCH UTANFÖRSKAP

– PABLO DALENCE, RADIOPROFIL OCH RÅSLÄTTARE

Åren på Råslätt har satt djupa spår i radiomannen Pablo Dalence. Han minns ett område med en stark identitet och självkänsla, samtidigt som han får en bitter smak när han kommer ihåg hur Råslättarna behandlades av många andra Jönköpingsbor. Det är en hektisk vecka för Pablo Dalence. Han varvar sitt jobb som studioreporter och programledare på en av landets främsta nyhetsredaktioner, Ekot på Sveriges Radio i Stockholm, med sitt uppdrag som fackordförande på arbetsplatsen. Årets löneförhandlingar har precis avslutats och nu kvarstår ett antal frågor som måste lösas innan året är slut.

– Engagemanget har jag med mig från Jönköping, där var jag alltid aktiv inom någon förening. Ungdom mot Rasism, stadsvandringar på stan eller inom Ungdomsrådet, berättar Pablo.

En stark bidragande orsak till att Pablo Dalence engagerade sig politiskt och arbetade för bland annat ungdomsdemokrati, var den diskriminering som han upplevde som Råslättare. Enligt honom så behandlades han annorlunda så fort det kom fram att han bodde på Råslätt.

– Jag fick aldrig riktigt en rättvis chans. Något förändrades direkt i blicken hos den jag pratade med. I bästa fall så avslutade de samtalet omgående och gick iväg. I värsta fall fick jag börja svara på frågor angående hur farligt det var där, om jag vågade mig ut på kvällen och om vi alla var cykeltjuvar, säger Pablo.

RÅSLÄTT MOT RESTEN AV VÄRLDEN. Hans rötter finns i Bolivia, är född 1974. Som tvååring kom han till Sverige efter att hans pappa fängslats och sedan utvisats ur landet. Några år senare fick fadern amnesti och familjen återvände till hemlandet. När han var 17 fick de fly Sydamerika igen sedan hans far mordhotats på grund av sitt politiska engagemang. Den här gången hamnade de på Råslätt i Jönköping.

Han började gymnasiet på Sanda och flyttade sedan till Tenhults naturbruksgymnasium. Men enligt Pablo hade han ingen närmare kontakt med övriga i klassen, med några få undantag. Istället var det Råslättskompisarna – som gick på andra skolor – som gällde.

Det här var i början av och mitten på 90-talet. Många människor kom till Sve-

»Många människor kom till Sverige och sökte skydd undan kriget på Balkan. Stämningarna präglades av partiet Ny Demokrati och av Lasermannen som sköt mot människor i Stockholm«

rige och sökte skydd undan kriget på Balkan. Stämningarna präglades av partiet Ny Demokrati och av Lasermannen som sköt mot människor i Stockholm. Nazister och främlingsfientliga samlades varje år för att fira 30 november och attityden mot invandrare var många gånger hård. Råslätt var ett ställe där många invandra-re bodde.

– Det blev liksom »vi mot övriga världen«. Råslätt var jävligt fint, jag trivdes jättebra. Men många människor som aldrig hade satt sin fot där, hade åsikter hela tiden.

STRUKTURELL RASISM. Det var inte ovanligt att andra elever sprang runt och skrek »rasist javisst«. På hans skåp satte de upp rasistiska klistermärken och varje gång han gick förbi så började någon vissla svenska nationalsången. Det fanns även en rasism som var mer strukturell, nästan omedveten. Till exempel den gången ett trettiotal invandrarungdomar, de flesta av dem från Råslätt, omhändertogs av polisen samma dag som Sverigedemokraterna skulle demonstrera i centrala Jönköping.

– Polisen åkte helt enkelt runt i sina bussar, stannade äldre tonåringar med mörkt hår, kroppsvisiterade dem och tog sedan med dem till polishuset. En del av dem visste inte ens att det var en demonstration på stan den dagen, berättar Pablo, som själv var en av de som fick tillbringa flera timmar i polishuset.

På den tiden syntes Sverigedemokraternas naziströtter på ett annat sätt. Många av de som demonstrerade var skinheads och många bar på symboler som i dag betraktas som hets mot folkgrupp, enligt Pablo Dalence.

– Ändå var det vi som greps eller omhändertogs. Enbart på grund av den hudfärg vi hade. Mig tog de nästan en kilometer från platsen där SD skulle demonstrera!

STÖD FRÅN KOMMUNEN. Det blev startskottet för Pablos föreningsengagemang och lade också grunden för hans journalistiska bana. Inom ett par år var han ordförande för Jönköpings Ungdomsråd och satt dessutom i riksstyrelsen för Ungdom mot Rasism.

rigesradio

»Nästan tio år senare fick han drömjobbet, en fast anställning på Ekot. Han sänder nyheter och är programledare för aktualitetsprogrammet Studio Ett i P1, med en halv miljon lyssnare varje dag. En känd radoröst med andra ord.«

– På det sättet var Jönköping en utmärkt kommun. Fritidsförvaltningen gav oss enormt mycket stöd, vi fick lokaler och utbildningar. Och många politiker var genuint engagerade och trodde på vårt arbete. Vi kunde ringa direkt eller bara knacka på hos kommunalrådet och be om hjälp om vi hade problem, och oftast löste det sig, berättar Pablo.

Tack vare sin föreningsbakgrund och sina kontakter på Råslätt och med Vätterhem fick han också ett så kallat 100-jobb, som lokalredaktör för Folkbladet Jönköping. Det var en viktig tid. Han lärde sig journalistikens grunder, att se nyheter i snacket han hörde på bussen eller att fånga upp tips från en vanlig anslagstavla.

»BÖNADE, BAD OCH HOTADE«. Så småningom utbildade han sig på Södra Vätterbygdens Folkhögskola. En tvåveckorspraktik blev det efter en del tjat på Sveriges Radio Jönköping (»jag bönade, bad och hotade«). En praktik som han klarade bra, bland annat med ett avslöjande om hur bussbolag diskriminerade invandrare på resor till Tyskland, vilket blev en riksnyhet. Nu blev det snart riktiga vikariat, kortare i början, längre efter ett tag.

Nästan tio år senare fick han drömjobbet, en fast anställning på Ekot. Han sänder nyheter och är programledare för aktualitetsprogrammet Studio Ett i P1, med en halv miljon lyssnare varje dag. En känd radoröst med andra ord.

I Stockholm händer det ibland att han springer på gamla kompisar från Råslätt.

– Vi känner oss ändå fortfarande som Råslättare, mer än Jönköpingsbor. Kanske har det att göra med vår invandrarbakgrund. Inte ens när jag bott största delen av mitt liv i Sverige känner jag mig riktigt accepterad. Jag blir ständigt påmind om att jag från början kommer från ett annat land, säger Pablo.

De flesta han umgås med är från Jönköping. Det kan vara före detta kollegor, Råslättsvänner eller politiker.

Gamla kommunalrådet Peter Persson sitter nu i riksdagen och han och Pablo träffas i bland över en lunch.

– En av sakerna vi brukar prata om är utanförskap. Hur vi kan motverka det. Hur vi kan använda all kärlek som vi har till vårt bostadsområde till något positivt och som motverkar fördomar och hat, säger Pablo Dalence.